

หลักกฎหมายการป้องกันเหตุอาคารพังถล่มและปัญหาการบังคับทางอาญาแก่

ผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา

Legal Principles for Preventing Building Collapses and Issues Regarding Criminal

Enforcement for Professionals Engineering Controlled in Civil Engineering

อิทธิพล พลิชฐโยธิน<sup>1</sup> และ วรานนท์ คงสง<sup>2</sup>

<sup>1</sup>คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, itti.pas@gmail.com

<sup>2</sup>คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, Nick\_char@hotmail.com

### บทคัดย่อ

เหตุอาคารพังถล่มเป็นภัยพิบัติที่ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อทั้งชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และความมั่นคงของสังคม อาคารพังถล่มอาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ เช่น การออกแบบที่ไม่ได้มาตรฐาน การก่อสร้างที่ไม่มีคุณภาพที่ดี หรือการบำรุงรักษาอาคารที่ไม่เพียงพอ ในบทความนี้ จะกล่าวถึงกฎหมายที่ควบคุมเหตุดังกล่าว โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาต ก่อสร้าง รื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของวิศวกรโยธิตามหลักกฎหมาย เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพในการป้องกันเหตุอาคารพังถล่มและการควบคุมการประกอบวิชาชีพของวิศวกรโยธา ตามหลักกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ โดยศึกษามาตราที่เกี่ยวข้องในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.2542 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 227 และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยฉบับนี้ มุ่งเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เริ่มจากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) นำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลอื่น สืบเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวเพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ ทำการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงหรือลักษณะทั่ว ๆ ไปของงานที่วิจัย และจากคำพิพากษาศาลฎีกา ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมการปฏิบัติวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขาวิศวกรรมโยธา จะพึงพาเพียงมาตรฐานการออกแบบ และควบคุมการก่อสร้างไม่ได้ แต่ต้องอาศัยหลักกฎหมายที่ชัดเจน มีการบังคับใช้กฎหมายที่เคร่งครัด เพื่อควบคุมการปฏิบัติวิชาชีพในการออกแบบ ควบคุมการก่อสร้างให้มีประสิทธิภาพเพื่อลดเหตุอาคารพังถล่ม จากการวิจัยมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขตัวบทในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 227 เพื่อให้มีความชัดเจนในองค์ประกอบของกฎหมาย รวมทั้งกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบังคับใช้มีประสิทธิภาพเป็นการลดเหตุอาคารพังถล่ม

คำสำคัญ : อาคารพังถล่ม, วิศวกรโยธา, กฎหมาย

## Abstract

The collapse of buildings as a disaster has severe impacts on life, health, property, and the stability of society. Building collapses can occur due to various causes, such as non-standard designs, poor-quality construction, or insufficient building maintenance. This article discusses the laws that govern these incidents, specifically those related to building construction and demolition permits, as well as the responsibilities of civil engineers according to legal principles. It aims to examine the effectiveness of preventing building collapses and controlling the practice of civil engineering based on the laws in force, by studying the relevant provisions in the Building Control Act B.E. 2522, the Engineering Act B.E. 2542, Section 227 of the Criminal Code, and the related ministerial regulations.

This research focuses on qualitative research, starting with document research and linking it with other sources of information. The data is synthesized to generate new knowledge. The study investigates the reality or general characteristics of the research topic and judicial decisions from the Supreme Court. The study finds that controlling the engineering profession, particularly in civil engineering, cannot rely solely on design standards and construction control but must also rely on clear laws and strict enforcement to regulate professional practice in design and construction to effectively reduce building collapses. The research suggests amendments to Section 227 of the Penal Code to clarify the legal components, as well as related ministerial regulations, to improve enforcement and reduce building collapses.

Keywords : The collapse of buildings, Civil Engineer, Law

## บทนำ

การเกิดเหตุการณ์พังถล่มของอาคารหรือสิ่งก่อสร้างนั้น ในแต่ละครั้ง ล้วนแต่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และจิตใจ รวมทั้งกระทบกับความเชื่อมั่นในความปลอดภัยของประชาชนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการพังถล่มของอาคารนั้น จะเกิดขึ้นในขณะที่ทำการการก่อสร้างหรือเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จหรือในขณะระหว่างอาคารเปิดใช้งาน รวมทั้งอาจจะเกิดการพังถล่มได้แม้ในขณะที่ทำการรื้อถอน ดังปรากฏเหตุการณ์ในอดีต เช่น <sup>1</sup>เหตุการณ์พังถล่มของโรงแรมรอยัลพลาซ่า จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2536 มีผู้เสียชีวิต 137 คน และบาดเจ็บอีก 227 คน <sup>2</sup>เหตุการณ์ห้างสรรพสินค้านิวเวิลด์ บางลำพู พังถล่มขณะดำเนินการรื้อถอน เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2547 มีผู้เสียชีวิต 1 คน และบาดเจ็บ 6 คน <sup>3</sup>เหตุการณ์อาคารยูเพลสคอนโดมิเนียม ปทุมธานี พังถล่มลงมาระหว่างการก่อสร้างเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2557 มีผู้เสียชีวิต 14 คน และบาดเจ็บอีก 25 คน การพังถล่มดังกล่าวข้างต้นสร้างความเสียหายให้แก่ ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ของ

ประชาชนเป็นจำนวนมากเป็นการทำลายเศรษฐกิจ ทั้งยังทำให้ขาดความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก จึงถือได้ว่าการพังถล่มของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างเป็นภัยพิบัติที่เป็นอันตรายร้ายแรงกับประชาชน ด้วยเหตุดังกล่าวรัฐจึงได้ออกพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 เพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง โดยมีหลักว่า บุคคลใดที่มีความประสงค์จะทำการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใด จะต้องยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนที่จะเริ่มดำเนินการก่อสร้างดังกล่าว ก็เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนว่าอาคารที่ได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างแล้วนั้นจะไม่พังถล่มลงมา เพราะได้มีการคำนวณออกแบบและก่อสร้างตามหลักวิศวกรรมโดยมีวิศวกรโยธาเป็นผู้คำนวณออกแบบและมีวิศวกรโยธาเป็นผู้ควบคุมงานก่อสร้าง เพื่อให้การก่อสร้างอาคารเป็นไปตามหลักวิศวกรรมมีความปลอดภัย ทั้งในระหว่างการก่อสร้างและเมื่ออาคารก่อสร้างแล้วเสร็จ ดังนั้นสาเหตุสำคัญที่อาจทำให้อาคารหรือสิ่งก่อสร้างเกิดการวิบัติได้นั้นอาจมาจากวิศวกรโยธาหรืออาจจะมาจากผู้รับเหมาก่อสร้างอาคาร โดยวิศวกรโยธาที่ทำหน้าที่ในการออกแบบหรือทำหน้าที่ในการควบคุมการก่อสร้างอาคารนั้น ต้องเป็นบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา จากสภาวิศวกร ตามพระราชบัญญัติสภาวิศวกร พ.ศ. 2542 ซึ่งได้วางหลักไว้ว่าบุคคลจะประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมได้นั้นต้องมีสัญชาติไทย และผ่านการทดสอบสามารถตามเกณฑ์ที่สภาวิศวกรกำหนด จึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ซึ่งสภาวิศวกรมีหน้าที่ในการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของวิศวกร ซึ่งตามหลักกฎหมายของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2542 กำหนดให้วิศวกรโยธามีหน้าที่อยู่ 2 ประการ ในการได้มาซึ่งอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างคือ 1.เป็นผู้ออกแบบโครงสร้างอาคารเพื่อกำหนดแบบรูปและขนาดหน้าตัดของโครงสร้างเพื่อให้มีความสามารถในการต้านทานแรงกระทำภายนอกได้และ 2.เพื่อควบคุมงานการก่อสร้าง โดยต้องควบคุมการก่อสร้างให้แบบรูปเป็นไปตามรูปแบบที่ผู้ออกแบบได้คำนวณออกแบบไว้ เพื่อให้อาคารหรือสิ่งปลูกอาครนั้นๆ มีระบบโครงสร้างที่มีความมั่นคงแข็งแรง มีความปลอดภัยในการใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ของการก่อสร้าง ดังนั้นเมื่อมีเหตุการณ์พังถล่มของอาคารไม่ว่าจะเกิดขณะทำการก่อสร้างอาคารหรือรื้อถอนอาคารรวมทั้งการพังถล่มในระหว่างการใช้งานวิศวกรโยธาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องในการพังถล่มของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นด้วย ดังนั้นในการป้องกันเหตุอาคารพังถล่มจึงต้องศึกษาหลักกฎหมายและการบังคับโทษกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ เพื่อแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายให้มีความชัดเจนและมีอัตราโทษที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันเหตุและมีการกำหนดโทษที่เหมาะสมเมื่อมีการฝ่าฝืน

#### การทบทวนวรรณกรรม

เมื่อเกิดเหตุอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างพังถล่มจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนทั้ง ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน รวมทั้งเกิดผลกระทบทางจิตใจของประชาชนอย่างร้ายแรง ดังนั้นรัฐจำเป็นต้องมีการควบคุมการก่อสร้างอาคารเพื่อประกันความปลอดภัยแก่ประชาชนโดยวางหลักว่า เมื่อบุคคลใดต้องการจะก่อสร้าง รื้อถอน อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างจะต้องจัดทำแบบรูป รายการประกอบแบบก่อสร้างรวมทั้งรายการคำนวณและเอกสารอื่นๆ เพื่อยื่นขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 มาตรา 21 หรือมาตรา 22 ตามลำดับ และโดยหากประเภทของอาคารที่ยื่นขออนุญาตก่อสร้างเป็นอาคารอยู่ในประเภทอาคารควบคุม

ตามหลักกฎหมายของมาตรา 26 ผู้ขออนุญาตต้องจัดให้มีวิศวกรผู้ได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ลงนามเป็นผู้รับรองในรูปแบบ และรายการคำนวณของอาคารที่จะขออนุญาต หากไม่มีผู้รับรองทางเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะไม่รับพิจารณาคำขอ โดยมาตรา 26 วางหลักว่า“ในกรณีที่การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้าย อาคารที่ขออนุญาตนั้น มีลักษณะหรืออยู่ในประเภทที่ได้กำหนดเป็นวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมหรือเป็นวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม ถ้าวิศวกรหรือสถาปนิกผู้รับผิดชอบในการนั้นตามทีระบุไว้ในคำขอมิได้เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายดังกล่าว แล้วแต่กรณี ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปฏิเสธไม่รับพิจารณาคำขอนั้น เมื่อวิเคราะห์หลักกฎหมายทั้งสามมาตราข้างต้น พอจะสรุปได้ดังนี้ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ต้องการที่จะคุ้มครองความปลอดภัย ที่อาจจะเกิดจากอาคาร และสิ่งก่อสร้างให้กับประชาชน โดยกำหนดให้ผู้ที่ต้องการจะก่อสร้างอาคารต้องยื่น เอกสารแบบรูป รายการประกอบแบบและรายการคำนวณของอาคารที่ลงนามรับรองโดยวิศวกรผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม เพื่อขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น หากไม่มีการลงนามรับรองดังกล่าว ก็ไม่สามารถยื่นขออนุญาตก่อสร้างกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ ดังนั้นกฎหมายมุ่งให้วิศวกรเป็นผู้รับผิดชอบในความมั่นคงแข็งแรงของโครงสร้างอาคารมิใช่เจ้าของอาคาร รวมทั้งยังวางหลักไว้ไม่ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาส่วนของรายการคำนวณ ตามที่วางหลักไว้ในมาตรา 28 “ ในกรณีที่แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณ ที่ได้ยื่นมาพร้อมกับคำขอรับใบอนุญาต กระทำโดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาแต่เฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับรายการคำนวณ” ซึ่งเป็นการยืนยันได้ว่าวิศวกรผู้ที่ลงนามรับรอง ในรายการคำนวณและแบบรูปเพียงผู้เดียวเท่านั้น ที่เป็นผู้รับผิดชอบในความมั่นคงแข็งแรงของโครงสร้างอาคารซึ่งในการปฏิบัติงานด้านวิศวกรรมโยธาเรียกว่า “วิศวกรผู้ออกแบบ”เมื่อได้รับใบอนุญาตก่อสร้างหรือรื้อถอนอาคารแล้ว ในมาตรา 29 ยังวางหลักว่ายังต้องการวิศวกรโยธารับผิดชอบในการควบคุมการก่อสร้างให้ตรงตามแบบรูปและรายการที่ได้รับอนุญาต โดยมาตรา 29 วางหลักว่า“เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตมีหนังสือแจ้งชื่อผู้ควบคุมงานกับวันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ พร้อมทั้งแนบหนังสือแสดงความยินยอมของ ผู้ควบคุมงานมาด้วย ผู้ควบคุมงานจะเป็นบุคคลใดหรือเป็นเจ้าของอาคารก็ได้เว้นแต่จะเป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย ว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมหรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม” เพื่อให้อาคารได้มีก่อสร้างหรือรื้อถอนเป็นไปตามหลักวิศวกรรม กฎหมายยังคงลงโทษกับวิศวกรผู้ควบคุมงาน หากมีการก่อสร้าง รื้อถอนผิดไปจากแบบรูปและรายการที่ได้รับอนุญาตโดยถือว่าเป็นการกระทำของวิศวกรผู้ควบคุมงาน โดยมาตรา 31 วางหลักว่า“ห้ามมิให้ผู้ใดจัดให้มีหรือดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้ผิดไปจากแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนที่ได้รับอนุญาต ตลอดจนวิธีการหรือเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือให้ผิดไปจากที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ เว้นแต่ (1) เจ้าของอาคารนั้นได้ยื่นคำขออนุญาตและได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ (2) เจ้าของอาคารนั้นได้แจ้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบแล้ว หรือ (3) การดำเนินการดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องหรือเป็นกรณีตามที่กำหนดใน

กฎหมาย” วรรคสอง ให้นำมาตรา 25 หรือ 39 มาใช้บังคับแก่การดำเนินการตาม(1)หรือ(2) แล้วแต่กรณีโดยอนุโลม” วรรคท้าย”ในกรณีที่การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่งให้ถือว่าเป็นการกระทำของผู้ควบคุมงาน เว้นแต่ผู้ควบคุมงานจะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำของผู้อื่นซึ่งผู้ควบคุมงานได้มีหนังสือแจ้งข้อเท็จจริงการกระทำดังกล่าวให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคาร และผู้ดำเนินการทราบแล้ว แต่บุคคลดังกล่าวไม่ยอมปฏิบัติตาม” จากหลักกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ก่อให้วิศวกรโยธาดูออกแบบซึ่งมีหน้าที่รับรองความมั่นคงแข็งแรงของโครงสร้างอาคารในแบบรูปและรายการประกอบแบบที่ได้ลงนามเป็นผู้รับรองไว้ แต่ไม่ได้กำหนดโทษแก่วิศวกรผู้ออกแบบไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 หากมีการคำนวณออกแบบหรือให้รายละเอียดในรายการประกอบแบบที่ผิดพลาดไปจากหลักทางวิศวกรรมจนทำให้อาคารพังถล่ม แต่มีบทลงโทษแก่วิศวกรผู้ควบคุมงานการก่อสร้างหากการควบคุมงานนั้นไม่ตรงตามแบบรูปและรายการที่ออกแบบไว้ โดยมีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 65 วรรคหนึ่งและยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา 65 วรรคท้าย แต่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 ได้วางหลักการลงโทษผู้มีวิชาชีพในการออกแบบ ควบคุมหรือทำการก่อสร้าง ซ่อมแซมหรือรื้อถอน อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใดๆ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงกระทำการนั้นๆ โดยประการที่น่าจะเกิดอันตรายบุคคลอื่น มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่พบว่าในประมวลกฎหมายอาญามีได้บัญญัตินิยามความหมายของคำว่า”ผู้มีวิชาชีพ”และ”หลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงกระทำการ”ว่ามีความหมายอย่างไร จึงทำให้ผู้ใช้กฎหมายต้องสร้างขึ้นมาใช้เอง อีกทั้งฐานความผิดในมาตรานี้ยังเป็นผิดที่ยังไม่ต้องการผลของการกระทำที่อาคารต้องพังถล่มจนเป็นอันตรายแก่ผู้อื่น แต่เพียงแค่ใช้การคาดเดาว่าน่าจะเกิดก็ทำให้ครอบครองประกอบความผิดของกฎหมายมาตรานี้แล้ว ซึ่งการคาดเดาว่าอาคารน่าจะพังถล่มนั้น ต้องใช้หลักการทางวิศวกรรมโยธามาอธิบายพฤติกรรมของโครงสร้างอาคาร จะเห็นได้ว่า กฎหมายอาญามาตรานี้มีความไม่แน่ชัดอยู่ 3 ประการดังแสดงข้างต้น ดังนั้นจึงเป็นตัวแปรหลักที่ต้องทำตามศึกษาวิจัยเพราะความไม่แน่ชัดในหลักกฎหมายมาตรานี้ทำให้ผู้ที่ถูกลงโทษไม่อาจยอมรับ ทำให้เกิดการโต้แย้งกันในหลายวาระ ซึ่งจะได้ศึกษาวิเคราะห์หลักการใช้กฎหมายซึ่งเป็นผลของมาตรานี้อันเป็นตัวแปรตาม จากคำพิพากษาของศาลฎีกา เพราะในการป้องกันพิบัติภัยจากอาคารถล่มมีอาจอาศัยเพียงแค่มาตรการการบังคับทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ 2542 เพียงเท่านั้น จำต้องมีมาตรการทางอาญาที่ชัดเจนในองค์ประกอบความผิดของกฎหมายและมีอัตราโทษที่เหมาะสมหากมีการประกอบวิชาชีพที่มีผิดพลาดจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตราย ซึ่งการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมที่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลทางตรงในการป้องกันพิบัติภัยจากเหตุอาคารพังถล่ม ซึ่งในการวิจัยนี้ จะได้ศึกษาวิเคราะห์หลักกฎหมายอาญามาตรา 227 คำพิพากษาศาลฎีกาและหลักปฏิบัติทางวิศวกรรมโยธารวมทั้งข้อเท็จจริงทั่วไปในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขาวิศวกรรมโยธา เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมหลักกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมป้องกันการพังถล่มของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง

## ระเบียบวิธีวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ขอบเขตการศึกษาวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้

3.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย การศึกษาวิจัยนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 4 ประการ คือ

3.1.1) เพื่อศึกษาหลักกฎหมายที่ใช้ควบคุมและป้องกันเหตุอาคารพังถล่มของประเทศไทย

3.1.2) เพื่อศึกษาหลักกฎหมายมาตรา 227 ประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้ลงโทษแก่ผู้ประกอบวิชาชีพ

3.1.3) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการตีความหลักกฎหมายมาตรา 227 ประมวลกฎหมายอาญา

3.1.4) เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้มีความชัดเจนในการตีความหลักกฎหมาย

ในฐานความผิดของผู้มีวิชาชีพและมีอัตราโทษที่เหมาะสม

3.2 สมมติฐานของการวิจัย ในการป้องกันพิบัติภัยจากเหตุอาคารพังถล่มของประเทศไทยนั้น ใช้ระบบการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 21 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 โดยพระราชบัญญัตินี้ยังวางหลักเกี่ยวกับขั้นตอนการขออนุญาต การรับรองแบบแปลนการก่อสร้างและรายการประกอบแบบโดยผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมและยังกำหนดให้มีการควบคุมการก่อสร้างโดยผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ตามมาตรา 29 ทั้งนี้เพื่อให้อาคารมีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยไม่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้ใดได้ แต่ทั้งในอดีตและปัจจุบันก็ยังพบว่ามีเหตุการณ์ที่อาคารพังถล่มทั้งในระหว่างการก่อสร้างหรือแม้แต่เมื่อก่อสร้างเสร็จแล้วก็ยังคงมีการพังถล่มจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน แก่ประชาชน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาเพื่อหาหลักและวิธีการทางกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธาซึ่งเป็นทั้งผู้ออกแบบและผู้ควบคุมการก่อสร้างซึ่งจะเป็นส่วนที่สำคัญสำหรับการป้องกันเหตุอาคารพังถล่ม ดังนั้นกฎหมายจึงต้องมีความชัดเจนในองค์ประกอบความผิดและอัตราโทษที่เหมาะสม จึงจะสามารถป้องกันเหตุอาคารพังถล่มได้ตามวัตถุประสงค์

3.3 ขอบเขตการศึกษาวิจัย งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพที่ผิดพลาดของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 227 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542 โดยศึกษาหลักกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมป้องกันการเหตุอาคารพังถล่มและการลงโทษทางอาญาแก่ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา จากคำพิพากษาศาลฎีกาและศึกษาแนวคิดในการกำหนดโทษทางอาญาในประเทศไทย รวมทั้งหาแนวทางหรือมาตรการอื่นที่นำมาบังคับเพื่อทดแทนโทษทางอาญาที่มีอยู่ในปัจจุบัน

3.4 วิธีดำเนินการวิจัย การศึกษาวิจัยในการวิเคราะห์หลักกฎหมายที่ลงโทษทางอาญาแก่ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมกรณีการปฏิบัติวิชาชีพที่เป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น โดยศึกษาวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) ได้แก่ ตำบทยกกฎหมาย หนังสือ หนังสือกฎหมาย วารสารทางวิชาการ บทความวิจัย คำพิพากษาศาลฎีกา และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษแก่ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธาเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ว่า สมควรแก้ไขหลักกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาเหตุอาคารพังถล่มและการลงโทษทางอาญาแก่ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา

## ผลการวิจัย

จากหลักกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ที่ต้องการคุ้มครองพิบัติภัยและอันตรายที่อาจเกิดจากอาคารพังถล่มให้กับประชาชน โดยการมอบหน้าที่การออกแบบโครงสร้างของอาคารให้กับวิศวกรผู้ออกแบบและการควบคุมการก่อสร้างให้ตรงตามแบบรูปและรายการประกอบแบบให้กับวิศวกรผู้ควบคุมงาน โดยที่ มิได้วางหลักความรับผิดชอบแก่วิศวกรผู้ออกแบบ หากมีการคำนวณออกแบบที่ผิดพลาดจนเป็นเหตุให้อาคารพังถล่ม คงมีแต่การลงโทษแก่วิศวกรผู้ควบคุมงานที่ควบคุมการก่อสร้างไม่ตรงตามแบบรูปและรายการประกอบแบบที่ผู้ออกแบบได้ให้รายละเอียดไว้ตามหลักกฎหมายมาตรา 65 ก็ตาม แต่ในประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติลงโทษแก่ผู้มีวิชาชีพไว้แม้ว่าอาคารจะยังไม่พังถล่มอันเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของผู้อื่นก็ตาม ก็ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จแล้ว เมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายอาญามาตรา 227 ซึ่งวางหลักไว้ว่า “ผู้ใดเป็นผู้มีวิชาชีพในการออกแบบ ควบคุม หรือทำการก่อสร้าง ซ่อมแซมหรือรื้อถอนอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างใดๆ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ หรือวิธีการอันพึงกระทำการนั้นๆ โดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” โดยในมาตรา 227 มีประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบความผิดตามหลักกฎหมายที่บัญญัติไว้ไม่แจ้งชัดอยู่ 3 ประเด็นที่ศึกษาคือ 1.ผู้ใดมีวิชาชีพ ออกแบบ ควบคุมการก่อสร้าง ทำการก่อสร้างอาคาร 2.ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงกระทำการนั้นๆ 3.โดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น โดยมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1.1 ผู้มีวิชาชีพตามกฎหมายมาตรานี้เป็นผู้ใดได้บ้าง? บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล สามารถเป็นผู้ประกอบวิชาชีพได้ไหม? ในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 72 วางหลักเกี่ยวกับนิติบุคคล โดยมีการกำหนดโทษสำหรับนิติบุคคลไว้ว่า “กรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่ากรรมการหรือผู้จัดการทุกคนของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ร่วมกระทำผิดกับนิติบุคคลนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำของนิติบุคคลนั้น ได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย” และในพระราชบัญญัติวิศวกร 2542 มาตรา 74 ก็วางหลักเกี่ยวกับโทษของนิติบุคคลไว้เช่นกันว่า “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น และสำหรับนิติบุคคลต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบเท่าของอัตราโทษปรับ สำหรับความผิดนั้นด้วย” เมื่อพิจารณามาตรา 46 ซึ่งวางหลักเกี่ยวกับระดับของผู้ประกอบวิชาชีพไว้ว่า “ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมแต่ละสาขามี 4 ระดับ คือ (1) วุฒิวิศวกร (2) สามัญวิศวกร (3) ภาควิชาวิศวกร (4) ภาควิชาวิศวกรรมควบคุม” และในมาตรา 49 ซึ่งวางหลักเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมไว้โดยวางหลักว่า “(1) ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร (2) ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องเป็นสมาชิกสามัญหรือสมาชิกวิสามัญของสภาวิศวกร และขาดจากสมาชิกภาพเมื่อใดให้ใบอนุญาตของผู้นั้นสิ้นสุดลงและ (3) ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นนิติบุคคล ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีทุนเป็นของคนต่างด้าว จำนวนเท่าใด นิติบุคคลนั้นอย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติ

ดังต่อไปนี้ (3.1) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร (3.2) ผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของ บริษัท หรือสมาชิกในคณะผู้บริหารของนิติบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง หรือหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วน กรรมการ ผู้จัดการของบริษัท หรือผู้มีอำนาจบริหารแต่ผู้เดียวของนิติบุคคลเป็นผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้ “เมื่อพิจารณาหลักกฎหมายทั้ง 4 มาตราข้างต้นพอสรุปได้ว่าผู้มีวิชาชีพตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 สำหรับผู้มีวิชาชีพในการออกแบบและการควบคุมการก่อสร้างมิได้เฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้นเพราะไม่มีกฎหมายมาตราใดวางหลักเกี่ยวกับระดับของนิติบุคคลผู้ขอรับใบอนุญาต ซึ่งในแต่ละประเภทงานตามข้อบังคับสภาวิศวกรว่าด้วยหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม แต่ละระดับสภาวิศวกรมยธฯ พ.ศ.2566 ได้กำหนดความสามารถในการให้บริการได้ในแต่ละระดับไว้ด้วย เมื่อไม่มีการกำหนดระดับไว้นิติบุคคลจึงไม่สามารถให้บริการในการออกแบบและการควบคุมการก่อสร้างได้ ในส่วนวิชาชีพในการก่อสร้างนั้นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม กับสภาวิศวกรและได้รับใบอนุญาตแล้วจะเป็นผู้มีวิชาชีพตามหลักกฎหมาย นอกจากเป็นผู้มีวิชาชีพจากการขึ้นทะเบียนแล้ว หากยึดตามคำพิพากษาศาลฎีกา ผู้ที่ทำงานเป็นการฝึกฝนในการประกอบอาชีพอันเป็นปกติ ฐานะก็ถือว่าเป็น ผู้มีวิชาชีพ ดังคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10821/2551 “ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ในชั้นนี้คงมีปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 3 เพียงประการเดียวว่า จำเลยที่ 3 เป็นผู้มีวิชาชีพในการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใดๆ ตามความหมายของ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 หรือไม่ ประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้ให้คำนิยามของคำว่า “ผู้มีวิชาชีพ” ไว้จึงต้องถือตามความหมายที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ให้ความหมายของคำว่า “วิชาชีพ” หมายถึง อาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ความชำนาญ ส่วนพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของคำว่า “วิชาชีพ” หมายถึงวิชาที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น วิชาแพทย์ วิชาช่างไม้ วิชาช่างยนต์ และคำว่า “วิชา” พจนานุกรมทั้งสองฉบับให้ความหมายว่าความรู้ ความรู้ที่ได้ด้วยการเล่าเรียนหรือฝึกฝน ดังนั้น คำว่า “ผู้มีวิชาชีพ” จึงหมายถึงผู้มีอาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ความชำนาญหรือผู้ที่มีความรู้ซึ่งอาจได้จากการเล่าเรียนโดยตรงหรือจากการทำงานอันเป็นการฝึกฝนในการประกอบอาชีพเป็นปกติฐานะก็ได้ผู้มีวิชาชีพ ในการก่อสร้างตามความหมายของมาตรานี้ จึงหาได้จำกัดเฉพาะผู้ที่ได้เล่าเรียนมาโดยตรงเพื่อเป็นสถาปนิก วิศวกร หรือโพรแมนดังที่จำเลยที่ 3 ฎีกาไม่ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า บริษัทจำเลยที่ 1 มีกรรมการเพียงคนเดียวคือจำเลยที่ 3 ในการรับเหมาก่อสร้างบ้านให้แก่โจทก์ทั้งสองนั้น จำเลยที่ 3 เป็นผู้ทำการแทนจำเลยที่ 1 ตลอดมา ตั้งแต่ก่อนการทำสัญญารับเหมาก่อสร้างและรับผิดชอบการก่อสร้างในฐานะเป็นเจ้าของกิจการบริษัท จำเลยที่ 1 ทั้งเป็นผู้กระทำการแก้ไขแบบแปลนการก่อสร้างเพื่อให้การก่อสร้างเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง ดังนี้แม้ จำเลยที่ 3 จะไม่ได้จบการศึกษาทางด้านการก่อสร้างอาคารก็ถือได้ว่าจำเลยที่ 3 มีความรู้ความชำนาญและใช้ความรู้ด้านการก่อสร้างในการประกอบอาชีพเป็นปกติฐานะ จำเลยที่ 3 จึงเป็นผู้มีวิชาชีพ ในการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใดๆ ตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 ดังที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัย ฎีกาของจำเลยที่ 3 ฟังไม่ขึ้น” หากยึดหลักตามคำพิพากษาศาลฎีกานี้ ไม่ว่าบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลจะขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามมาตรา 46 พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542 หรือไม่ หากเป็นผู้ที่ฝึกฝนทำงานประกอบอาชีพอันเป็นปกติฐานะก็ถือว่า “เป็นผู้มีวิชาชีพ” ตามมาตรา 227 ประมวล



กฎหมายอาญา โดยในคำพิพากษานั้นนิติบุคคลก็อาจเป็นผู้มีวิชาชีพในการก่อสร้างได้แม้ว่าจะไม่ได้ขอขึ้นทะเบียนเป็นนิติบุคคลเพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทนิติบุคคลกับสภาวิศวกรหรือไม่ เช่น มีปรากฏในคำพิพากษาศาลอาญาชั้นต้น(ศาลอาญามีนบุรี) คดีหมายเลขแดงที่ อ.3310/2567 ซึ่งในคดีนี้ โจทก์ที่ 1(บุคคลธรรมดา)และที่ 2(บุคคลธรรมดา) ยื่นฟ้อง จำเลยที่ 1(นิติบุคคล) ผู้มีวิชาชีพทำการก่อสร้าง และ ที่ 2(บุคคลธรรมดา) ผู้มีวิชาชีพในการควบคุม ในความผิดอาญฐานผู้ประกอบวิชาชีพไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการอันพึงกระทำ ศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยทั้งสองมีความผิดตามฟ้องใน มาตรา 227 ประกอบ มาตรา 83 ประมวลกฎหมายอาญา จำเลยที่ 1 ลงโทษปรับ 80,000 บาท จำเลยที่ 2 ลงโทษจำคุก 2 ปีทางนำสืบของจำเลยทั้งสอง เป็นประโยชน์ แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษเห็นสมควรลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 78 คนละหนึ่งในสี่ จำเลยที่ 1 คงปรับ 60,000 บาทจำเลยที่ 2 จำคุก 1 ปี 6 เดือน หากจำเลยที่ 1 ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 29”

1.2 การไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงกระทำ การ ซึ่งในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 227 มีได้บัญญัตินิยามคำว่า”หลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงกระทำ”ไว้เช่นกันว่าหลักเกณฑ์หรือวิธีการใดที่ผู้มีวิชาชีพฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม แล้วจะทำให้การกระทำนั้นครบองค์ประกอบของกฎหมายในข้อนี้ ดังนั้นการที่จะถือว่าการกระทำใดเป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงกระทำนั้น ศาลฎีกาจึงต้องอ้างอิงจากหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานทางวิศวกรรม แต่หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานทางวิศวกรรมนั้นมีอยู่จำนวนมากโดยมีหน่วยงานและองค์กรวิชาชีพทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศได้ออกมาตรฐานไว้หลายฉบับ ทั้งยังมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 5 และมาตรา 8 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2552 เช่น กฎกระทรวงกำหนดฐานรากของอาคารและพื้นที่รองรับอาคาร พ.ศ. 2566 ที่กล่าวถึงข้อบังคับในการออกแบบฐานรากของอาคาร กฎกระทรวงกำหนดการออกแบบโครงสร้างอาคารและลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้ในงานโครงสร้างอาคาร พ.ศ.2566 ที่กล่าวถึงข้อบังคับในการออกแบบโครงสร้างอาคารและกฎกระทรวงกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ผู้ครอบครองอาคาร และเจ้าของอาคาร พ.ศ.2561 ที่ระบุถึงหน้าที่ของบุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอาคาร และมีมาตรฐานที่ออกโดยองค์กรด้านวิศวกรรมของทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศก็ได้มีการออกมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านวิศวกรรมเป็นจำนวนมาก เช่น มาตรฐานของกรมโยธาธิการและผังเมือง (มยผ.) มาตรฐานของวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (วสท.) มาตรฐานของกรมชลประทาน (ชป.) มาตรฐานของกรมทางหลวง (ทล.) มาตรฐานของกรมทางหลวงชนบท (ทช) มาตรฐานของสถาบันคอนกรีตอเมริกัน (ACI) มาตรฐานของสมาคมเจ้าหน้าที่ทางหลวงและการขนส่งแห่งรัฐอเมริกา(AASHTO) สถาบันมาตรฐานอังกฤษ(BSI) ฯลฯ ซึ่งในแต่ละมาตรฐานอาจจะมีมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง ดังนั้นในองค์ประกอบของกฎหมายในข้อ”ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงกระทำ”ในมาตรานี้ ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะยึดหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานใดเป็นหลักในการวินิจฉัยเปรียบเทียบการกระทำว่าได้ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือไม่ ทั้งยังไม่ปรากฏหลักกฎหมายจากคำพิพากษาศาลฎีกาด้วยเช่นกัน

1.3 น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น องค์ประกอบนี้เป็นผลจากการกระทำที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการอันพึงกระทำของผู้มีวิชาชีพ ซึ่งการที่อาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง จะเป็นเหตุให้เกิด

อันตรายแก่บุคคลอื่นนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่ออาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นพังถล่มลงมา หากเป็นกรณีที่พังถล่มลงมา ก็ไม่ต้องใช้ข้อสันนิษฐานว่าจะพังถล่ม ซึ่งผู้มีวิชาชีพจะมีความผิดตามมาตรา 15335-15336/2555 วินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงพิพาทโดยไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกาโต้แย้งว่า จำเลยที่ 1 ฎีกายอมรับว่า จำเลยที่ 1 ทำการออกแบบแปลนโดยไม่มีการทำรายละเอียดของรางน้ำกับหัวเสาและแบบพิมพ์เขียวไม่ได้แสดงรายละเอียดรอยต่อระหว่างคานกับหัวเสา แต่โต้แย้งว่า การก่อสร้างนี้ไม่ได้มีเฉพาะแบบแปลนและแบบพิมพ์เขียวเท่านั้น ยังมีรายการประกอบซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแบบแปลนอีกด้วย ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ 1 ปรากฏว่าคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม (กว.) มีความเห็นว่าจำเลยที่ 1 ออกแบบอาคารโดยไม่มีการทำรายละเอียดของรางน้ำกับหัวเสาโดยในแบบพิมพ์เขียวไม่ได้แสดงรายละเอียดรอยต่อระหว่างคานกับหัวเสาซึ่งเป็นการออกแบบโดยไม่ได้กำหนดรายละเอียดของแบบแปลนให้ครบถ้วน ถึงแม้ว่าจะได้กำหนดไว้ในรายการประกอบแบบก่อสร้างอาคารศูนย์โปรชนีย์เด่นชัยว่า ผู้รับเหมาก่อสร้างเป็นผู้ทำแบบโดยละเอียดสำหรับก่อสร้าง (SHOP DRAWING) ในส่วนที่ไม่ชัดเจนก็ตาม ยังถือว่าแบบแปลนที่จำเลยที่ 1 ออกแบบนั้นไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการก่อสร้างได้ จึงเป็นการประกอบวิชาชีพอย่างไม่ถูกต้องตามหลักปฏิบัติและวิชาการ มีมติให้พักใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของจำเลยที่ 1 มีกำหนด 6 เดือน โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ได้ดำเนินการอุทธรณ์โต้แย้งมติของคณะกรรมการดังกล่าวแต่อย่างใด ประกอบกับศาลล่างทั้งสองได้วินิจฉัยปัญหาในข้อนี้โดยให้เหตุผลและรายละเอียดต่างๆไว้ชอบแล้ว ศาลฎีกาไม่วินิจฉัยซ้ำอีกดังนั้น การที่จำเลยที่ 1 ออกแบบอาคารศูนย์โปรชนีย์เด่นชัย จังหวัดแพร่โดยไม่มีการทำรายละเอียดของรางน้ำกับหัวเสา และแบบพิมพ์เขียวไม่ได้แสดงรายละเอียดรอยต่อระหว่างคานกับหัวเสาถือได้ว่าจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้มีวิชาชีพในการออกแบบอาคาร ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงกระทำการนั้นๆ โดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 ฎีกาของจำเลยที่ 1 ในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้น "ในส่วนจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นวิศวกรผู้ควบคุมงานนั้น ศาลฎีกา วินิจฉัยว่า"การกระทำของจำเลยที่ 2 เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 หรือไม่ ในข้อนี้เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยที่ 2 เป็นวิศวกรควบคุมงานก่อสร้างของห้างหุ้นส่วนจำกัดชาติเจริญศรีตามสัญญาจ้างซึ่งในสัญญาผู้รับจ้างมีหน้าที่ควบคุมงานก่อสร้างตลอดเวลาที่งานยังไม่แล้วเสร็จแสดงว่าผู้รับจ้างต้องควบคุมงานก่อสร้างทุกวัน จำเลยที่ 2 ในฐานะวิศวกรผู้ควบคุมงานของห้างดังกล่าวจึงมีหน้าที่ควบคุมงานก่อสร้างทุกวันแต่จำเลยที่ 2 กลับมอบหมายให้นายอรรถพลและนายสุชาติ ซึ่งไม่ใช่วิศวกรเป็นผู้ควบคุมงานก่อสร้างแทนโดยจำเลยที่ 2 ไปควบคุมการก่อสร้างเพียงเดือนละ 1 ครั้ง ดังที่ให้การยอมรับไว้แก่คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม(กว.) จึงเป็นเหตุให้จำเลยที่ 2 ไม่มีเวลาเพียงพอในการอ่านทำความเข้าใจแบบแปลนที่จำเลยที่ 1 ออกแบบไว้โดยไม่สมบูรณ์และจึงไม่ได้มีการปรึกษาหารือกับจำเลยที่ 1 ในส่วนของรางน้ำคานและหัวเสาที่ยังขาดรายละเอียด ซึ่งในฐานะวิศวกรเชื่อว่าจำเลยที่ 2 ย่อมสามารถรู้ได้ว่ายังขาดรายละเอียดอย่างไรเพื่อจัดการเพิ่มเติมรายละเอียดส่วนนั้นให้สมบูรณ์ปลอดภัยเมื่อก่อสร้าง ดังนั้นจึงถือได้ว่าจำเลยที่ 2 ย่อมเล็งเห็นผลของการไม่ไปควบคุมงานทุกวันได้ว่าย่อมเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นได้และก็ได้เกิดเหตุขึ้นจริงๆ การกระทำของจำเลยที่ 2 ดังกล่าวจึงถือได้ว่าจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้มีวิชาชีพในการควบคุมการก่อสร้างอาคาร ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงกระทำการนั้นๆ โดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้

เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 แล้ว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษามานั้นศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยที่ 2 ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น”แต่หากว่าโครงสร้างของอาคารนั้นยังไม่พัง ฝายจำเลยอาจจะมีข้อโต้เถียงได้ว่าโครงสร้างของอาคารนั้นอาจจะไม่พังหรือไม่มีโอกาสจะพังเลยก็ได้ จากการศึกษาพบว่าในกระบวนการพิจารณาดีของศาลในการวินิจฉัยองค์ประกอบของกฎหมายข้อนี้นั้น ศาลจะฟังความเห็นของผู้เชี่ยวชาญประจำศาลมาประกอบการวินิจฉัย ดังนั้นหากผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า”อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นน่าจะพังถล่มลงมาจนน่าจะเป็นอันตรายแก่ผู้อื่นได้” ศาลจะวินิจฉัยองค์ประกอบของกฎหมายข้อนี้เป็นไปตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญประจำศาล เพราะองค์ประกอบในข้อนี้ใช้เพียงข้อสันนิษฐานว่าผลของการกระทำน่าจะเกิดขึ้นตามข้อสันนิษฐานก็เพียงพอแล้ว ไม่ต้องรอให้ผลเกิดขึ้นก็ถือว่าความผิดสำเร็จแล้ว แต่ในหลักทางวิศวกรรม การคาดการณ์ว่าโครงสร้างของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใดๆ จะพังถล่มลงมาได้นั้น ต้องมีการทดสอบตามหลักวิศวกรรมจึงจะอธิบายพฤติกรรมของโครงสร้างในสถานะต่างๆได้ว่ามีโอกาสจะพังถล่มลงมาหรือไม่ ได้อย่างถูกต้องแต่ถ้าใช้สมมติฐานการคำนวณทางคณิตศาสตร์ชั้นสูงในการอธิบายพฤติกรรมของโครงสร้างก็พอที่จะอธิบายพฤติกรรมของโครงสร้างในสถานะต่างๆได้เช่นกัน แม้อาจจะให้ผลไม่ตรงกับพฤติกรรมของโครงสร้างที่ได้จากการทดสอบทั้งหมด แต่ยังคงมีความน่าเชื่อถือในผลจากการคำนวณ ซึ่งในการวินิจฉัยองค์ประกอบข้อนี้ยังคงมีข้อโต้เถียงกันอยู่และยังไม่ปรากฏหลักกฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษาศาลฎีกาในองค์ประกอบของกฎหมายส่วนนี้

### สรุปผลการวิจัย

การใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันภัยอันตรายจากการพังถล่มของอาคารซึ่งเป็นภัยที่ร้ายแรงก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินให้แก่ประชาชนและกระทบต่อความเชื่อมั่นในความปลอดภัยสาธารณะรวมทั้งกระทบต่อระบบเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงนั้น วิชาชีพที่เป็นเป้าหมายในการสร้างความปลอดภัยตามหลักกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.2542 นั้น คือวิชาชีพวิศวกรรมโยธา โดยกฎหมายวางหลักให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธาได้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติและได้รับอนุญาตไปประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขาโยธาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของสภาวิศวกรจึงจะสามารถเป็นผู้ออกแบบและเป็นผู้ควบคุมงานได้ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 และหากวิศวกรโยธาปฏิบัติวิชาชีพผิดพลาด โดยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ทางวิศวกรรมจนทำให้โครงสร้างของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 227 ซึ่งกฎหมายมาตรานี้เป็นมาตราที่ใช้ในการควบคุมการประกอบวิชาชีพของวิศวกรโยธา แม้ว่าได้มีการบังคับใช้กฎหมายมาตรานี้มาตั้งแต่ พุทธศักราช 2499 แต่ยังคงพบปัญหาในการบังคับใช้ทั้งในแง่ของการตีความเกี่ยวกับองค์ประกอบของกฎหมายและประสิทธิภาพในการป้องกันภัยอันตรายที่เกิดขึ้นจากอาคารและสิ่งปลูกสร้างดังจะเห็นได้ว่าการพังถล่มของอาคารและสิ่งปลูกสร้างทั้งในระหว่างการก่อสร้างและในระหว่างการใช้งานที่สร้างความเสียหายให้กับ ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินแก่ประชาชนเป็นจำนวนมากในหลายเหตุการณ์ จากการศึกษาองค์ประกอบของกฎหมายในมาตรานี้พบว่ามีความไม่แจ้งชัดในองค์ประกอบของกฎหมายอยู่ 3 ส่วน

คือในส่วนของผู้มีวิชาชีพ ในส่วนของหลักเกณฑ์และวิธีการอันพึงกระทำและในส่วนที่น่าจะเกิดอันตรายร้ายแก่บุคคลอื่น ซึ่งสรุปได้ดังนี้

2.1 ในส่วน”ผู้มีวิชาชีพ”เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญามีได้บัญญัติความหมายของคำว่า”ผู้มีวิชาชีพ”ไว้จึงมีประเด็นว่าผู้ใดบ้างที่เป็นผู้มีวิชาชีพตามองค์ประกอบของกฎหมายมาตรานี้ ซึ่งตามหลักกฎหมายของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.2542 ผู้ที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา เท่านั้น ถึงจะเป็นผู้มีวิชาชีพในการออกแบบและการควบคุม การก่อสร้าง ส่วนนิติบุคคล แม้ว่าจะขึ้นทะเบียนเป็นนิติบุคคลผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมกับสภาวิศวกรก็อาจเป็นผู้มีวิชาชีพ ในการออกแบบและการควบคุมการก่อสร้างได้แต่หลักกฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษาศาลฎีกานั้น ผู้มีวิชาชีพคือบุคคลใดๆ ที่มีความรู้ซึ่งมาจากการงานอันเป็นการฝึกฝนจากการประกอบอาชีพเป็นปกติธุระ แต่ในข้อเท็จจริงการที่เป็นผู้มีวิชาชีพการออกแบบและการควบคุมการก่อสร้างได้นั้นจำต้องมีความรู้ทางด้านวิศวกรรมที่ดีและมีความรู้ทางคณิตศาสตร์ขั้นสูงจึงจะสามารถพัฒนาความรู้จากการปฏิบัติเป็นปกติธุระได้ การที่ไม่มีความรู้ทางด้านวิศวกรรมและความรู้ทางคณิตศาสตร์ขั้นสูงแม้ว่าจะทำซ้ำๆ อยู่ประจำก็อาจจะเกิดความรู้ทางด้านวิศวกรรมและความรู้ทางคณิตศาสตร์ขั้นสูงขึ้นมาได้ ดังนั้นผู้ที่มิได้เล่าเรียนมาจากหลักสูตรที่สภาวิศวกรรับรองยากที่จะสามารถมีความรู้ที่จะเป็นผู้มีวิชาชีพได้ตามความหมายของมาตรานี้ ส่วนผู้มีวิชาชีพก่อสร้างนั้น ในส่วนของหลักกฎหมายและในส่วนข้อเท็จจริงบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลสามารถเป็นผู้มีวิชาชีพได้และนิติบุคคลก็อาจเป็นผู้มีวิชาชีพในการก่อสร้างได้แม้ว่าจะไม่ได้ขอขึ้นทะเบียนเป็นนิติบุคคลเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทนิติบุคคลกับสภาวิศวกร ดังคำพิพากษาของศาลอาญามินบุรี ดังนั้นรัฐจึงควรมีมาตรการทางกฎหมายให้ผู้รับเหมาก่อสร้างจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมกับสภาวิศวกรเพื่อเป็นการตรวจสอบความพร้อมในการให้บริการตามหลักวิศวกรรมเพื่อเป็นการรับประกันถึงความสามารถให้บริการทางวิชาชีพวิศวกรรม

2.2 ในส่วน”ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการอันพึงกระทำนั้น” ซึ่งในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 227 มิได้บัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการอันพึงกระทำไว้ รวมทั้งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 และพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.2542 ก็มิได้บัญญัติไว้เช่นเดียวกัน คงมีแต่กฎกระทรวงที่ออกตามความใน มาตรา 5 และมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ไว้เพื่อเป็นข้อบังคับในการออกแบบคำนวณ เช่น กฎกระทรวง กำหนดฐานรากของอาคาร และพื้นดินที่รองรับอาคาร พ.ศ. 2566 กฎกระทรวงกำหนดการออกแบบโครงสร้างอาคารและลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้ในงานโครงสร้างอาคาร พ.ศ.2566 และกฎกระทรวงที่ระบุถึง หน้าที่ของบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาคารใน กฎกระทรวง กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของ ผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ผู้ครอบครองอาคาร และเจ้าของอาคาร พ.ศ.2561 นอกจากกฎกระทรวงแล้ว ในหน่วยงานของรัฐ เช่น กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมชลประทาน รวมทั้งหน่วยงานในต่างประเทศ ก็มีการออกมาตรฐานในการปฏิบัติงานด้านวิศวกรรมเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงทำให้มีมาตรฐานที่ใช้อ้างอิงในการปฏิบัติงานด้านวิศวกรรมโยธายู่มากมาย จึงมีปัญหว่าในการตีความขององค์ประกอบกฎหมายมาตรานี้ ว่าจะใช้หลักเกณฑ์หรือมาตรฐานใดซึ่งในแต่ละมาตรฐานอาจจะมีความเหมือนและแตกต่างกันในบางส่วน เพราะในหลักของ

กฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด ซึ่งหากว่าผู้ออกแบบได้มีการอ้างถึงมาตรฐานไว้ในแบบรูปหรือรายการก็ไม่มีปัญหาในการพิจารณาองค์ประกอบกฎหมายมาตรานี้ แต่หากไม่ได้กล่าวอ้างไว้ในแบบรูปและรายการก็จะทำให้เกิดข้อโต้แย้งในการการวินิจฉัยในองค์ประกอบของกฎหมายในส่วนนี้และยังไม่ปรากฏหลักจากคำพิพากษาศาลฎีกาในองค์ประกอบส่วนนี้ด้วยเช่นกัน จึงยังไม่มีข้อสรุปใดๆว่าจะใช้หลักเกณฑ์หรือมาตรฐานใดเป็นหลักเกณฑ์ขององค์ประกอบของกฎหมายของมาตรานี้ในการวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นๆได้ปฏิบัติถูกต้องหรือไม่

2.3 ในส่วน”น่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น”นั้นตามหลักกฎหมายไม่ต้องรอให้ผลเกิดเพียงแต่ใช้ข้อสันนิษฐานว่าน่าจะเกิดก็ถือว่าครบองค์ประกอบของกฎหมายในส่วนนี้แล้ว ในกรณีที่โครงสร้างของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นพังลงมาจะทำให้ไม่มีข้อโต้แย้งในการวินิจฉัยองค์ประกอบของกฎหมายในข้อนี้ แต่จะมีปัญหาที่ทำให้เกิดข้อโต้แย้งและไม่ยอมรับกันอยู่เสมอว่า การสันนิษฐานว่าโครงสร้างของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นจะพังถล่มลงมาจนทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นนั้น มีความถูกต้องเพียงใด เพราะในทางปฏิบัติในกระบวนการพิจารณาองค์ประกอบของกฎหมายส่วนนี้ ใช้เพียงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญประจำศาล ซึ่งตามหลักทางวิศวกรรมการอธิบายพฤติกรรมของโครงสร้างโดยที่ไม่มีการทดสอบหรือการคำนวณทางคณิตศาสตร์ใดๆ มาเป็นฐานในการอธิบายนั้น ถือว่าเป็นความเห็นที่ไม่น่าเชื่อถือและไม่อาจรับฟังได้แม้จะเป็นความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จึงยังมีการโต้เถียงกันอยู่มากในการวินิจฉัยองค์ประกอบ เพราะแม้ว่าผู้มิวิชาชีพจะไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงกระทำแต่ไม่น่าจะเกิดไม่เกิดอันตรายแก่ผู้อื่น ผู้มิวิชาชีพก็ยังไม่มีความผิดตามมาตรานี้ จึงถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบของกฎหมายที่สำคัญในการพิจารณาคดีตามฐานความผิดในมาตรานี้และยังไม่ปรากฏหลักจากคำพิพากษาศาลฎีกาในองค์ประกอบส่วนนี้ด้วยเช่นกัน

### ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าการป้องกันพิบัติภัยที่อาจเกิดจากเหตุอาคารพังถล่มนั้นสามารถป้องกันได้โดยใช้มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันเหตุโดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุมการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่บังคับให้อยู่ให้มีความแข็งแรงในตัวบท มีอัตราโทษที่เหมาะสมและมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะประมวลกฎหมายอาญามาตรา 227 ที่ใช้ในการลงโทษทางอาญาแก่ผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งเป็นประเด็นหลักของการวิจัยนี้มีความไม่แข็งแรงในองค์ประกอบของกฎหมายในมาตรานี้อยู่ 3 ส่วนที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จึงมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยดังนี้ คือ

1. แก้ไขเพิ่มเติม องค์ประกอบความผิดในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 ในส่วน”ผู้มีวิชาชีพ” ให้แจ้งชัดว่า “ผู้มีวิชาชีพ” เป็นใครได้บ้าง
2. แก้ไขเพิ่มเติม องค์ประกอบความผิดในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 ในส่วน”หลักเกณฑ์และวิธีการอันพึงกระทำนั้น” ให้แจ้งชัดว่า “หลักเกณฑ์” อะไรและองค์กรใดเป็นผู้ออกหลักเกณฑ์
3. แก้ไขเพิ่มเติม องค์ประกอบความผิดในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 ในส่วน”น่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น” ให้เป็น “เป็นอันตรายแก่ ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลอื่น” โดยให้เป็นการกระทำที่ต้องการผลของการกระทำเกิดขึ้น ถึงจะครบองค์ประกอบของกฎหมายในส่วนนี้

4. แก้ไขเพิ่มเติม อัตราโทษให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของกฎหมายมาตรานี้เพราะมาตรา 227 มีการบังคับใช้มาตั้งแต่ พุทธศักราช 2499 แต่ก็ยังมีเหตุการณ์พังถล่มของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอยู่บ่อยครั้งโดยแต่ละครั้งได้สร้างความเสียหายให้กับ ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินแก่ประชาชนอย่างมากทั้งยังกระทบกับความเชื่อมั่นในความปลอดภัยสาธารณะและเป็นการทำลายเศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่ความปลอดภัยนี้สามารถสร้างได้จากการออกแบบ การควบคุมงานที่ถูกต้องตามหลักวิศวกรรมและการใช้ความระมัดระวังของผู้ประกอบวิชาชีพ

#### บรรณานุกรม

- คณพล จันทน์หอม. (2563). หลักพื้นฐานกฎหมายอาญา เล่ม 1. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.
- ณัฐชา พารุ่ง “หลักความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล : ศึกษาการปรับใช้หลักเหตุแทรกแซงจาก คำพิพากษาของศาล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารนิติ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2563. เข้าถึงได้ที่ [https://digital.library.tu.ac.th/tu\\_dc/frontend/Info/item/dc:91092](https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:91092).
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. “ลักษณะแห่งการกระทำในกฎหมายอาญา.” วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 12, ฉ. 3 (2525) : 265-189. เข้าถึงได้ที่ <http://publications.law.tu.ac.th/upload/magazine/2014-12-15-1418615483-41775.pdf>.
- พลสิทธิ์ จิระสันติมน. “การกระทำและผลในกฎหมายอาญา : ศึกษาแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาของไทยและต่างประเทศ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารนิติ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528. เข้าถึง ได้ที่ [http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU\\_2015\\_5601031718\\_2696\\_2647.pdf](http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5601031718_2696_2647.pdf).
- รณกรณ์ บุญมี. “ไม่มีความผิด โดยไม่มีกฎหมาย : สำรวจการปรับใช้ในกฎหมายระบบ Anglo-American.” วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 47, ฉ. 1 (มีนาคม 2561) : 1-25. เข้าถึงได้ที่ <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/tulawjournal/article/view/196764/136772>.
- สุรศักดิ์ ลิขิตวัฒนกุล. “หลักความชอบด้วยในกฎหมายอาญา Principe de la Legalite Criminelle.” ใน รวมบทความวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 84 ปี ศาสตราจารย์จิติ ดิงศรัทีย. พิศวาท สุคนธ์พันธุ์ บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536 : 11-16. เข้าถึงได้ที่ [https://digital.library.tu.ac.th/tu\\_dc/frontend/Info/item/dc:147159](https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:147159)
- สุรศักดิ์ ลิขิตวัฒนกุล, “ความรับผิดชอบในทางอาญาของนิติบุคคล : การศึกษาเปรียบเทียบทางนิติวิธีในประเทศ คอมมอนลอว์และซีวิลลอว์.” วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 25, ฉ. 4 (2538) : 684-707. เข้าถึงได้ที่ <http://publications.law.tu.ac.th/upload/magazine/2014-12-15-1418617133-94764.pdf>.
- แสวง บุญเฉลิมวิภาส. “โครงสร้างความผิดอาญา : ความแตกต่างในระบบกฎหมาย.” วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 14, ฉ. 4 (2527) : 1-21. เข้าถึงได้ที่ <http://publications.law.tu.ac.th/upload/magazine/2014-12-15-1418615608-32300.pdf>.

อัจฉริยา ชูตินันท์ “นิติวิธีในการตีความกฎหมายอาญาของประเทศไทย.” สุทธิปริทัศน์ 33, ฉ. 107 (กรกฎาคม-กันยายน 2562) : 247-261. เข้าถึงได้ที่ <https://s005.tci-thaijo.org/index.php/DPUSuthiparithatJournal/article/view/242647/164806>.

อำนาจ เนตยสุภา และมนต์ปรารถนา มณีรุ่ง “การตีความกฎหมายอาญา.” บทบัณฑิตย 62, ฉ. 3 (2549): 135-163. เข้าถึงได้ที่ [http://digi.library.tu.ac.th/journal/0072/62\\_3\\_2549/06PAGE135\\_PAGE163.pdf](http://digi.library.tu.ac.th/journal/0072/62_3_2549/06PAGE135_PAGE163.pdf).

ทีมข่าว. (2565, 13 สิงหาคม). ย้อนรอยโศกนาฏกรรม 29 ปี รร.รอยัลพลาซ่าโคราชถล่ม ฝังร่างทั้งเป็น 137 ชีวิต. เดลินิวส์ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2567. <https://www.dailynews.co.th/news/1355557>

ทีมข่าวเฉพาะกิจไทยรัฐออนไลน์. (2558, 16 มกราคม). นิวเวิลด์ จากโศกนาฏกรรม สู่นานวันวังมัจฉา.ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2567. <https://www.thairath.co.th/news/local/474997>

ทีมข่าว. (2557, 16 สิงหาคม). อุบัติภัย ยูเพลส ถล่ม แรงงานสั่งเวทุนไ้ความรับผิดชอบ โศกนาฏกรรมไม่รู้จบของประเทศไทย. MRG Online. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2567. <https://mgronline.com/daily/detail/9570000093330>